

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

БАКАЛАВР

Кафедра політичних наук і права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова НМР факультету урбаністики та просторового планування

Алірза МАМЕДОВ
28 серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

**ОК.26 «СИСТЕМА ТА ПОВНОВАЖЕННЯ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО
УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ МІСТОБУДУВАННЯ»**

Шифр	Назва спеціальності, освітньої програми
281	<i>Публічне управління та адміністрування</i>
	Державне управління у сфері містобудівної діяльності

Мова викладання: українська

Розробники:

Сергій КЛИМОВИЧ, к. держ. упр.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політичних наук і права

Протокол № 2 від 28 серпня 2024 року

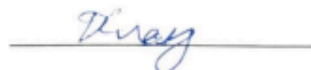
Завідувач кафедри

Євген ПЕРЕГУДА

Схвалено гарантом освітньої програми

Гарант ОП

Дмитро ХЛАПОНІН

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності
Протокол № 1 від 28 серпня 2024 року

ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

Шифр	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма здобуття ВО денна								Форма контролю	Семестр	Погодження заступником декана факультету			
		Кількість кредитів ECTS	Кількість годин						Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	Аудиторних у тому числі			Самостійна робота	Кількість індивідуальних робіт							
				Разом	лекції	лаборатор		практичні	КП				КР	РГР	Конт.роб
281	Публічне управління та адміністрування (Державне управління у сфері містобудівної діяльності)	6	180	60	30		30	120				1	I	5	

Шифр	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма здобуття ВО денна								Форма контролю	Семестр	Погодження заступником декана факультету			
		Кількість кредитів ECTS	Кількість годин						Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	Аудиторних у тому числі			Самостійна робота	Кількість індивідуальних робіт							
				Разом	лекції	лаборатор		практичні	КП				КР	РГР	Конт.роб
281	Публічне управління та адміністрування (Державне управління у сфері містобудівної діяльності)	6	180	30	8		22	150				1	I	5	

Анотація. Мета навчальної дисципліни

Дисципліна “Система та повноваження суб’єктів державного управління у сфері містобудування” є однією з обов’язкових компонент освітньо-професійної програми “Державне управління у сфері містобудівної діяльності” зі спеціальності 281 “Публічне управління та адміністрування” за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Навчальна дисципліна змістовно тісно пов’язана з такими обов’язковими компонентами зазначеної ОПП як «Політологія», «Інституційне забезпечення публічного управління», «Організація будівельної діяльності», «Правове регулювання містобудівної діяльності» тощо та віддзеркалює специфічність та унікальність даної ОП.

Згідно з навчальним планом, основними методами навчання є лекції, практичні заняття, виконання індивідуального завдання, яке має продемонструвати ступінь практичного опрацювання вивченого матеріалу. Кінцевою формою контролю знань з дисципліни є іспит.

Метою дисципліни “Система та повноваження суб’єктів державного управління у сфері містобудування” є формування у студентів системного розуміння правового, інституційного та організаційного підґрунтя державного управління у сфері містобудівної діяльності.

Пререквізити: «Політологія», «Інституційне забезпечення публічного управління», «Організація будівельної діяльності», «Правове регулювання містобудівної діяльності»

Посилання на електронний навчально-методичний комплекс дисципліни: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=4962>.

Компетентності, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності	
ЗК2	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК4	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК5	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК6	Здатність працювати в команді.
ЗК8	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК9	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
ЗК13	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).
Фахові компетентності	
ФК1	Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.
ФК2	Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.
ФК3	Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.
ФК7	Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.
ФК11	Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Додаткові фахові компетентності	
ДФК1	Здатність кваліфіковано розбиратись у системі, функціях, повноваженнях, межах відповідальності державних органів у сфері будівництва та архітектури, цілях і завданнях інших юридичних осіб публічного права, задіяних в цій галузі .
ДФК2	Здатність до самостійного аналізу та обґрунтування пропозицій щодо вдосконалення діючих організаційних, правових, інституційних та інших механізмів державного управління в галузі містобудування, архітектури, просторового планування і забудови територій.
ДФК4	Здатність фахово оцінювати рішення (дії або бездіяльність) різних суб'єктів публічного управління з питань містобудування, архітектури та будівництва, зокрема стосовно їхньої правомірності та обґрунтованості, відповідності чинному законодавству.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПРН 4	Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.
ПРН 5	Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.
ПРН 6	Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.
ПРН 8	Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень
ПРН 9	Знати основи електронного урядування.

ПРН 12	Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.
ДПРН 1	Уміти кваліфіковано розбиратись у системі, функціях, повноваженнях, межах відповідальності державних органів у сфері будівництва та архітектури, цілях і завданнях інших юридичних осіб публічного права, задіяних в цій галузі.
ДПРН 2	Самостійно аналізувати та обґрунтовувати пропозиції щодо вдосконалення діючих організаційних, правових, інституційних та інших механізмів державного управління в галузі містобудування, архітектури, просторового планування і забудови територій.
ДПРН 4	Уміти давати фахову оцінку рішенням (діям або бездіяльності) різних суб'єктів публічного управління з питань містобудування, архітектури та будівництва, зокрема стосовно їхньої правомірності та обґрунтованості, відповідності чинному законодавству.

Зміст курсу

Змістовий модуль 1. Теоретико-правові засади системи та повноважень суб'єктів державного управління у сфері містобудування

Лекція 1. Основи державного управління у сфері містобудування. Поняття, мета і завдання державного управління у містобудівній діяльності (4 год.).

1. Визначення поняття державного управління у містобудівній сфері.
2. Цілі та завдання управління в містобудівній діяльності.
3. Принципи державного управління в містобудуванні.
4. Роль держави у розвитку містобудівної інфраструктури.

Практичне заняття 1.

Список рекомендованої літератури до теми 1

1. Бабаєв В.М. Управління міським господарством: теоретичні та прикладні аспекти : монографія. Х. : Магістр, 2004. 204 с.
2. Скопненко Ю. Столичне місто як об'єкт управління: порівняльно-правовий аспект. Віче. 2014. №20. URL: <http://veche.kiev.ua/journal/4406/> (дата звернення: 01.05.2024).
3. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. – Т. 1. – 564 с.
4. Державне та регіональне управління : навч. посіб. / О. Ю. Бобровська, Т. О. Савостенко, О. Ю. Матвеєва, В. К. Лебедева. 2-ге вид., доповн. Дніпро : ДПІДУ НАДУ, 2018. 160 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/123611/mod_resource/content/1/derzhavne_regionalne_upravlinnia.pdf (дата звернення: 01.05.2024).
5. Територіальний розвиток і регіональна політика в Україні: Виклики та пріоритети України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України. Наук. редактор В. С. Кравців. Львів, 2018. 157 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»). URL: <http://surl.li/ebslz> (дата звернення: 01.05.2024).

Лекція 2. Законодавче регулювання містобудування в Україні Огляд ключових нормативно-правових актів, зокрема Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" (4 год.).

1. Огляд Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності".
2. Інші нормативно-правові акти, що стосуються містобудування.
3. Вплив законодавства на містобудівну діяльність.
4. Аналіз правових механізмів захисту прав учасників містобудівного процесу.

Практичне заняття 2.

Список рекомендованої літератури до теми 2

1. Кравченко В.В., Бородін Є.І. Квітка С.А. Місцеве самоврядування в системі публічного управління: навч. посіб. У схемах. Дніпро: ГРАНІ, 2018. 148 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124043/mod_resource/content/1/mistseve_samovriadvannia_posibnik_shemi.pdf (дата звернення: 01.05.2024).
2. Лісовський П.М., Бортник В.А., Лісовська Ю.П. Система державного управління: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 288 с.
3. Адміністративне право України. Повний курс: підручник. Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с. URL: <http://sipl.com.ua/?p=5095>.

4. Адміністративне право : підручник / НУ "ЮАУ ім. Ярослава Мудрого" ; за заг. ред.: Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. В. Зуй. 2-ге вид., переробл. та допов. – Х. : Право, 2013. – 656 с

Ковбасюк Ю. В. та ін. Державна політика : підручник. Київ : НАДУ, 2014. 448 с.

5. Публічне управління, багаторівневе врядування: теорія, методологія та практика : навч. посіб. / Л. Л. Приходченко, О. В. Лесик, Г. О. Панченко ; за заг. ред. Л. Л. Приходченко. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2019. – 512 с.

Лекція 3. Інституційне забезпечення містобудівної діяльності Взаємодія між різними інституціями: державними, регіональними та приватними суб'єктами (4 год.).

1. Огляд ключових інститутів, що беруть участь у містобудуванні.
2. Взаємодія між державними та приватними організаціями у містобудівній сфері.
3. Роль міжнародних організацій у регулюванні містобудівної діяльності.
4. Значення громадських організацій у процесі містобудування.

Практичне заняття 3-4.

Список рекомендованої літератури до теми 3

1. Дніпров О. Концептуальні засади діяльності виконавчої влади в Україні. Вісник АПСВТ. 2020. №3-4. С. 35-40.
2. Долженков О.О. Публічне управління та адміністрування: вступ до спеціальності : навч. посіб. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2019. 190 с.
3. Зверяков М. І., Кухарська Н. О., Клевцевич Н. А., Шараг О. С. Стратегування регіонального розвитку: теорія, методологія, концепція: монографія. Одеський національний економічний університет МОН України. Одеса : Атлант ВОІ СОІУ. 241 с.
4. Зеленько Г. І. та ін. Політична система України: конституційна модель та політичні практики : монографія. Київ : ІПіЕнД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023. 536 с.
5. Керецман В. Ю. Державне регулювання розвитку регіонів України: теорія і практика: монографія. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2019. 512 с.
6. Куспляк Г. Зарубіжний досвід застосування механізмів управління в капітальному будівництві / Г. Куспляк, І. Куспляк // Теоретичні та прикладні питання державотворення. - 2019. - Вип. 25. - С. 42-51. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tppd_2019_25_7

7. Державне та регіональне управління : навч. посіб. / О. Ю. Бобровська, Т. О. Савостенко, О. Ю. Матвеєва, В. К. Лебедева. 2-ге вид., доповн. Дніпро : ДПІДУ НАДУ, 2018. 160 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/123611/mod_resource/content/1/derzhavne_regionalne_upravlinnia.pdf (дата звернення: 01.05.2024).
8. За 11 місяців минулого року громади заробили на сільгоспземлях 33,7 млрд грн. URL: <https://propozitsiya.com/ua/za-11-misyaciv-mynulogo-roku-gromady-zarobyly-na-silgospzemlyah-337-mlrd-grn> (дата звернення: 01.06.2024).
9. Затверджено фінансування 66 проєктів відновлення в регіонах. URL: <https://mtu.gov.ua/news/35327.html> (дата звернення: 21.02.2024).
10. Комплексна експертиза у питаннях відновлення громад: у Києві пройшло засідання наглядового комітету щодо діяльності ініціативи «Інклюзивне відновлення за керівництва громад (CLIR)». URL: <https://mtu.gov.ua/news/35206.html> (дата звернення: 01.02.2024)
11. Організація співробітництва територіальних громад в Україні: практичний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування К., 2017. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124646/mod_resource/content/1/organizatsiia_spivrobitnistva_gromad.pdf (дата звернення: 01.05.2024).
12. Основи регіонального управління в Україні: підручник. Авт.-упоряд.: В. М. Вакуленко, М. К. Орлатий, В. С. Куйбіда та ін.; за заг. ред. В.М. Вакуленка, М.К. Орлатого. К.: НАДУ, 2012. 576 с.
13. Управління сучасним містом: підручник. За ред. В.М.Вакуленка, М.К.Орлатого. К. : НАДУ, 2008. 632 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124039/mod_resource/content/1/pidruchnik_upravlinnia_mistom.pdf (дата звернення: 01.05.2024).

Змістовий модуль 2. Практичні аспекти формування та реалізації повноважень суб'єктів державного управління у сфері містобудування

Лекція 4. Повноваження органів виконавчої влади у сфері містобудування Ролі та функції центральних і місцевих органів влади (4 год.).

1. Основні функції центральних органів виконавчої влади.
2. Роль обласних і районних адміністрацій у містобудівній діяльності.
3. Взаємодія між державними і місцевими органами влади.
4. Особливості управління в містобудівній сфері на місцевому рівні.

Практичне заняття 5.

Список рекомендованої літератури до теми 4

1. Кучаковська Н. Правове регулювання договору підряду на капітальне будівництво: окремі аспекти // Підприємництво, господарство і право. 2017. № 5. С.58-62 Режим доступу: <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2017/5/14.pdf>
2. Пирогова Д. Львів: як взаємодіють органи міської влади та громадянське суспільство. URL: <https://mistosite.org.ua/articles/lviv-iak-vzaiemodiiut-orhany-miskoi-vlady-i-hromadianske-uspilstvo> (дата звернення: 01.05.2024).
3. Резворович К. Р. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері будівництва / К. Р. Резворович // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – Вип. 5-2. – Т. 3. – С. 78–82.
4. Серьогін С.М., Шаров Ю.П., Бородін Є.І., Гончарук Н.Т. та ін. Управління стратегічним розвитком об'єднаних територіальних громад: інноваційні підходи та інструменти : монографія. За заг. та наук. ред. С.М. Серьогіна, Ю.П. Шарова. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2016. 276 с.
5. Механізми реалізації регіональної політики: оцінка ефективності та напрями удосконалення: монографія. Наук. ред. С.Л. Шульц; ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України». Львів, 2018. 205 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»). URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/122362/mod_resource/content/2/mechanismus_regionaln_politika.pdf (дата звернення: 01.05.2024).
6. Стартувало публічне обговорення Концепції оновлення архітектури планувальних документів. 19.01.2024. URL: <https://mtu.gov.ua/news/35164.html> (дата звернення: 01.05.2024).
7. Стратегічне планування розвитку територіальних громад — шлях України до Європейського Союзу. URL: <http://surl.li/edkho> (дата звернення: 01.05.2024).
8. Територіальний розвиток і регіональна політика в Україні: Виклики та пріоритети України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього НАН України. Наук. редактор В. С. Кравців. Львів, 2018. 157 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»). URL: <http://surl.li/ebslz> (дата звернення: 01.05.2024).

Лекція 5. Контроль та нагляд у сфері містобудування. Методи контролю за виконанням будівельних норм та стандартів (4 год.).

1. Основи державного контролю за дотриманням містобудівного законодавства.
2. Функції наглядових органів у сфері містобудівної діяльності.
3. Методи і процедури здійснення контролю.

4. Відповідальність за порушення норм містобудівної діяльності.

Практичне заняття 6.

Список рекомендованої літератури до теми 5

1. Кравченко В.В. Основи муніципального менеджменту: навчальний посібник. К.: Атіка-Н, 2018. 304 с.
2. Башлик Д. Громади – одні з ключових бенефіціарів ринку земель. URL: <https://minagro.gov.ua/news/hromady-odni-z-kliuchovykh-benefitsiariv-rynku-zemel-denyshlyk> (дата звернення: 15.02.2024).
3. Бевзенко В. М. Публічне будівельне право України : Посібник. Київ : ВД «Дакор», 2022. 144 с.
4. Беркаль М. Щорічний розмір хабарів у сфері будівництва оцінили в 3 млрд.грн. 16.09.2019 р. URL: <http://surl.li/tcuuro> (дата звернення: 01.12.2023).
5. Борисочева Н. Теоретичні підходи до розуміння системи органів виконавчої влади. Адміністративне право і процес. 2021. №6. С. 111-116. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/6/18.pdf> (дата звернення: 01.06.2024).
6. Войтик О. Особливості державного управління регіональним розвитком: теоретичні аспекти. Державне управління та місцеве самоврядування. 2017. Вип. 1(32). С. 21-26. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124643/mod_resource/content/1/osoblivosti_politiki_regionalnogo_rozvitku.pdf (дата звернення: 01.05.2024).
7. Ворона П.В. Механізми впливу органів місцевого самоврядування на соціально-економічний розвиток регіону. Теорія та практика державного управління. 2012. № 2. С. 7–14.
8. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп. / [Шевченко О. В., Романова В. В., Жаліло Я. А. та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. – Київ : НІСД, 2020. – 153 с.
9. Адміністративне право України. Повний курс: підручник. Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с. URL: <http://sipl.com.ua/?p=5095>.
10. Больові точки української демократії. Розподіл повноважень між гілками влади, проблеми у трикутнику «президент-парламент-уряд». К.: Відродження, 2020.
11. Реконструкція міських територій : підручник / за ред. Т. В. Жидкової, О. В. Завального: Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. 353 с.

Лекція 6. Інструменти публічного управління містобудівними процесами. Стратегічне планування, генеральні плани, зонування та їх роль у розвитку міст (4 год.).

1. Генеральні плани як стратегічний документ для розвитку територій.
2. Зонування: поняття, мета і функції.
3. Вплив стратегічного планування на ефективність управління.
4. Використання сучасних технологій у містобудівних процесах.

Практичне заняття 7.

Список рекомендованої літератури до теми 6

1. Серьогін С.М., Шаров Ю.П., Бородін Є.І., Гончарук Н.Т. та ін. Управління стратегічним розвитком об'єднаних територіальних громад: інноваційні підходи та інструменти : монографія. За заг. та наук. ред. С.М. Серьогіна, Ю.П. Шарова. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2016. 276 с.
2. Стартувало публічне обговорення Концепції оновлення архітектури планувальних документів. 19.01.2024. URL: <https://mtu.gov.ua/news/35164.html> (дата звернення: 01.05.2024).
3. Стратегічне планування розвитку територіальних громад — шлях України до Європейського Союзу. URL: <http://surl.li/edkho> (дата звернення: 01.05.2024).
4. Територіальний розвиток і регіональна політика в Україні: Виклики та пріоритети України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України. Наук. редактор В. С. Кравців. Львів, 2018. 157 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»). URL: <http://surl.li/ebslz> (дата звернення: 01.05.2024).
5. Цифрові інструменти відновлення: як Геоінформаційна система сприятиме регіональному розвитку. 28.07.2023. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/tsyfrovi-instrumenty-vidnovlennia-iaak-heoinformatsiina-syste-ma-spryiatyme-rehionalnomu-rozvytku> (дата звернення: 01.05.2024).

Лекція 7. Економічні аспекти державного управління у містобудівній сфері. Фінансування, інвестиції та механізми державно-приватного партнерства (4 год.).

1. Джерела фінансування містобудівної діяльності.
2. Роль державно-приватного партнерства у містобудуванні.
3. Економічне обґрунтування будівельних проектів.
4. Інвестиційні механізми у розвитку містобудівної інфраструктури.

Практичне заняття 8.

Список рекомендованої літератури до теми 7

1. Зверяков М. І., Кухарська Н. О., Клевцевич Н. А., Шараг О. С. Стратегування регіонального розвитку: теорія, методологія, концепція: монографія. Одеський національний економічний університет МОН України. Одеса : Атлант ВОІ СОІУ. 241 с.
2. Куспляк Г. Зарубіжний досвід застосування механізмів управління в капітальному будівництві / Г. Куспляк, І. Куспляк // Теоретичні та прикладні питання державотворення. - 2019. - Вип. 25. - С. 42-51. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tppd_2019_25_7
3. Кучаковська Н. Правове регулювання договору підряду на капітальне будівництво: окремі аспекти // Підприємництво, господарство і право. 2017. № 5. С.58-62 Режим доступу: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/5/14.pdf>
4. Затверджено фінансування 66 проєктів відновлення в регіонах. URL: <https://mtu.gov.ua/news/35327.html> (дата звернення: 21.02.2024).
5. Комплексна експертиза у питаннях відновлення громад: у Києві пройшло засідання наглядового комітету щодо діяльності ініціативи «Інклюзивне відновлення за лідерства громад (CLIR)». URL: <https://mtu.gov.ua/news/35206.html> (дата звернення: 01.02.2024)
6. Основи регіонального управління в Україні: підручник. Авт.-упоряд.: В. М. Вакуленко, М. К. Орлатий, В. С. Куйбіда та ін.; за заг. ред. В.М. Вакуленка, М.К. Орлатого. К.: НАДУ, 2012. 576 с.
7. Публічне управління, багаторівневе врядування: теорія, методологія та практика : навч. посіб. / Л. Л. Приходченко, О. В. Лесик, Г. О. Панченко ; за заг. ред. Л. Л. Приходченко. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2019. – 512 с.
8. Реконструкція міських територій : підручник / за ред. Т. В. Жидкової, О. В. Завального: Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. 353 с.
9. Управління сучасним містом: підручник. За ред. В.М.Вакуленка, М.К.Орлатого. К. : НАДУ, 2008. 632 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124039/mod_resource/content/1/pidruchnik_upravlinnia_mistom.pdf (дата звернення: 01.05.2024).

Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 18-24 сторінок

A4 тексту (кегль Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає вимогам.

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань для студентів денної та контрольних робіт для студентів заочної форми навчання

1. Основи публічного управління у сфері містобудування.
2. Розвиток законодавства у сфері містобудування.
3. Принципи децентралізації в містобудівній діяльності.
4. Інституційне забезпечення містобудівної діяльності.
5. Роль центральних органів виконавчої влади в містобудуванні.
6. Повноваження місцевих органів самоврядування у сфері містобудування.
7. Взаємодія між державними та приватними суб'єктами в містобудуванні.
8. Контроль і нагляд за містобудівними процесами.
9. Генеральні плани населених пунктів: структура та функції.
10. Зонування територій: принципи і практика.
11. Вплив містобудування на соціально-економічний розвиток регіонів.
12. Стратегії публічного управління у сфері містобудування.
13. Економічні аспекти фінансування містобудівної діяльності.
14. Правові засади регулювання містобудівної діяльності в Україні.
15. Роль громадських організацій у процесі містобудування.
16. Використання сучасних технологій в містобудівних процесах.

17. Екологічний контроль в містобудуванні.
18. Інвестиційна політика у сфері містобудування.
19. Механізми залучення громадськості до містобудівних процесів.
20. Проблеми земельного регулювання у містобудівній діяльності.
21. Транспортна інфраструктура в містобудуванні.
22. Організація будівельної діяльності: повноваження та обов'язки.
23. Повноваження ОПУ в управлінні житловими проектами.
24. Вплив урбанізації на планування міст.
25. Міжнародні практики в регулюванні містобудівної діяльності.
26. Історичний розвиток системи містобудівного управління в Україні.
27. Використання інформаційних систем в містобудуванні.
28. Конфлікти інтересів у містобудівній діяльності: шляхи вирішення.
29. Забезпечення будівельної безпеки: державне регулювання.
30. Розвиток інфраструктури населених пунктів.
31. Проблеми модернізації містобудівного законодавства.
32. Забезпечення сталого розвитку містобудівних проектів.
33. Аналіз містобудівних ризиків в Україні.
34. Структура і функції архітектурно-будівельної інспекції.
35. Роль публічного управління у запобіганні хаотичній забудові.
36. Управління територіями природоохоронного значення.
37. Створення законодавчою владою України умов для інвестицій у містобудівну діяльність.
38. Розвиток регіонального планування.
39. Глобальні виклики для містобудівної політики України.
40. Використання енергоефективних технологій у містобудівних проектах.
41. Проблеми демографічного впливу на містобудування.
42. Капітальне будівництво: юридичне регулювання і управління.

43. Публічно-приватне партнерство у сфері містобудування.
44. Реалізація соціальних проєктів через містобудування.
45. Розвиток цифрових платформ для моніторингу містобудівної діяльності.
46. Концепція “розумного міста” у державному управлінні.
47. Забезпечення культурної спадщини в містобудівній діяльності.
48. Урбаністичний дизайн: функції і роль в містобудівному управлінні.
49. Управління інфраструктурою об’єктів критичного значення.
50. Адаптація системи містобудівного управління до зміни клімату.

Шкала оцінювання індивідуального завдання

		Критерії

		відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
		відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
		виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
		виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
		виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Розподіл годин самостійної роботи здобувачів

У пп. 8 п. 3.3. Положення Про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті будівництва і архітектури, затвердженого Вченою радою КНУБА (протокол №9 від 26.06.2023 р.) визначено вимоги до самостійної роботи здобувача, а саме: Самостійна робота здобувача є основним засобом засвоєння освітнього матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

До самостійної роботи здобувача належить: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, підготовка до підсумкового контролю, науково-дослідна робота. Враховуючи тижневе навчальне навантаження здобувачів відповідно до навчального курсу, щотижнева самостійна робота має бути в межах 16–30 годин.

Для забезпечення збалансованості самостійної роботи здобувача з матеріалом освітнього компоненту “Актуальні питання теорії права та методологія наукових досліджень”, мінімальна кількість годин самостійної роботи розраховується виходячи з наступних норм часу:

Вид роботи	Кількість годин за нормами часу	Кількість годин за навчальним планом	Норми часу
опрацювання матеріалу лекцій	0,5 год на 2 год лекції	30	7,5
підготовка до практичного заняття	0,5 год на 2 год практичного заняття	30	7,5
опрацювання окремих тем робочої програми, які не викладаються на лекціях	визначається обсягом тем, винесених на самостійне опрацювання	-	-
підготовка контрольної роботи, реферату	6 год	1	6
підготовка до іспиту	30 год	1	30

Самостійна робота здобувача над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці КНУБА, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах.

Методи контролю та оцінювання знань

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (іспит, захист індивідуальної роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опонування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); презентації результатів виконання завдань та досліджень; та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру,

відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості уміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- досвід творчої діяльності: уміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, уміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення екзаменаційної сесії. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів для дисципліни

Поточне оцінювання	Іспит	Сума балів
--------------------	-------	------------

Змістові модулі		Інд. завдання		
ЗМ1	ЗМ2			
20	20	30	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.

Методичне забезпечення дисципліни

1. Перегуда Є.В. Система та повноваження суб'єктів державного управління у сфері містобудування : рукопис конспекту лекцій.

Підручники

1. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. – Т. 1. – 564 с.

2. Адміністративне право України. Повний курс: підручник. Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с. URL: <http://sipl.com.ua/?p=5095>.

3. Адміністративне право : підручник / НУ "ЮАУ ім. Ярослава Мудрого" ; за заг. ред.: Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. В. Зуй. 2-ге вид., переробл. та допов. – Х. : Право, 2013. – 656 с

Ковбасюк Ю. В. та ін. Державна політика : підручник. Київ : НАДУ, 2014. 448 с.

4. Основи регіонального управління в Україні: підручник. Авт.-упоряд.: В. М. Вакуленко, М. К. Орлатий, В. С. Куйбіда та ін.; за заг. ред. В.М. Вакуленка, М.К. Орлатого. К.: НАДУ, 2012. 576 с.

5. Реконструкція міських територій : підручник / за ред. Т. В. Жидкової, О. В. Завального: Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. 353 с.

6. Управління сучасним містом: підручник. За ред. В.М.Вакуленка, М.К.Орлатого. К. : НАДУ, 2008. 632 с. URL:

http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124039/mod_resource/content/1/pidruchnik_upravlinnia_mistom.pdf (дата звернення: 01.05.2024).

Навчальні посібники

1. Державне та регіональне управління : навч. посіб. / О. Ю. Бобровська, Т. О. Савостенко, О. Ю. Матвеева, В. К. Лебедева. 2-ге вид., доповн. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. 160 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/123611/mod_resource/content/1/derzhavne_regionalne_upravlinnia.pdf (дата звернення: 01.05.2024).
2. Долженков О.О. Публічне управління та адміністрування: вступ до спеціальності : навч. посіб. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2019. 190 с.
3. Кравченко В.В., Бородін Є.І. Квітка С.А. Місцеве самоврядування в системі публічного управління: навч. посіб. У схемах. Дніпро: ГРАНІ, 2018. 148 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124043/mod_resource/content/1/mistseve_samovriadvannia_posibnik_shemi.pdf (дата звернення: 01.05.2024).
4. Кравченко В.В. Основи муніципального менеджменту: навчальний посібник. К.: Атіка-Н, 2018. 304 с.
5. Лісовський П.М., Бортник В.А., Лісовська Ю.П. Система державного управління: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 288 с.
6. Організація співробітництва територіальних громад в Україні: практичний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування К., 2017. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124646/mod_resource/content/1/organizatsiia_spivrobitnitstva_gromad.pdf (дата звернення: 01.05.2024).
7. Публічне управління, багаторівневе врядування: теорія, методологія та практика : навч. посіб. / Л. Л. Приходченко, О. В. Лесик, Г. О. Панченко ; за заг. ред. Л. Л. Приходченко. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2019. – 512 с.

Словники, довідники

1. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. Ї Т. 5 : Територіальне управління / наук.-ред. колегія : О. Ю. Амосов (співголова), О. С. Ігнатенко (співголова) та ін. ; за ред. О. Ю. Амосова, О. С. Ігнатенка, А. О. Кузнецова. Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2011. 408 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/122361/mod_resource/content/1/entsiklopedia_region.pdf (дата звернення: 01.05.2024).
2. Публічне управління : термінол. слов. / уклад. : В. С. Куйбіда, М. М. Білинська, О. М. Петроє та ін. ; за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білинської, О. М. Петроє. Київ : НАДУ, 2018. 224 с.

3. Руденко О.М., Козюра І.В., Ткаленко Н.В., Іваницька О.М., Червякова О.В., Шевченко А.Є. Місцеве самооврядування: словник-довідник: навч. посібн. Київ: Кондор, 2016. 182 с.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.06.96 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 01.05.2024).
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 01.05.2024).
3. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. №2768-III. Редакція від 07.10.2021. Відомості Верховної Ради України. 2002. №3-4. Ст. 27. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення: 01.05.2024).
4. Кодекс України з процедур банкрутства від 18 жовтня 2018 р. №2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19> (дата звернення: 01.05.2024).
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 - 212-20). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 01.05.2024).
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 213-330). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10> (дата звернення: 01.05.2024).
7. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 01.05.2024).
8. Цивільний кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 01.05.2024).
9. Про адміністративну процедуру: Закон. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text> (дата звернення: 01.05.2024).
10. Про архітектурну діяльність: Закон України від 20.05.1999 № 687-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14#Text> (дата звернення: 01.05.2024).
11. Про будівельні норми: Закон України від 05.11.2009 р. №1704-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1704-17> (дата звернення: 01.05.2024).
12. Про внесення змін до деяких законів України щодо першочергових заходів реформування сфери містобудівної діяльності :Закон від 12.05.2022р. № 2254-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2254-20#Text> (дата звернення: 01.05.2024).
13. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин: Закон України від 28.04.2021 р. №1423-IX. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/T211423?an=1497> (дата звернення: 01.05.2024).

14. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю та удосконалення містобудівного законодавства: Закон України від 09.04.2015 р. №320-VIII. 14. Відомості Верховної Ради. 2015. №28. Ст. 236. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/320-19#Text> (дата звернення: 01.05.2024).
15. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій: Закон України від 09.07.2022 р. № 2389-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2389-20#Text> (дата звернення: 01.05.2024).
16. Про Генеральну схему планування території України: Закон України від 07.02.2002 р. №3059-III. Редакція від 18.11.2012. Відомості Верховної Ради України. 2002. №30. Ст. 204. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3059-14#Text> (дата звернення: 01.05.2024).
17. Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні: Закон України від 17.12.2020 р. №1116-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text> (дата звернення: 01.05.2024).
18. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 05.02.2015 р. №156-VIII. Відомості Верховної Ради. 2015. № 13. Ст.90. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text> (дата звернення: 01.05.2024).
19. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 47. – Ст. 646.
20. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text> (дата звернення: 01.05.2024).
21. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 01.05.2024).
22. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV із змінами та доповненнями. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14> (дата звернення: 01.06.2024).
23. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 03.10.2019 р. №157-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20> (дата звернення: 01.05.2024).
24. Про основи містобудування: Закон України від 16.11.1992 р.// Відомості Верховної Ради України.- 1992.- № 52. Ст.683
25. Про планування та забудову територій: Закон України від 20.04. 2000 р. №1699-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-14> (дата звернення: 01.05.2024).
26. Про порядок вирішення окремих питань адміністративно-територіального устрою України: Закон України від 28.07.2023 р. №3285-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3285-20#Text> (дата звернення: 01.06.2024).

27. Про публічні закупівлі : Закон України від 25.12.2015 р. № 922-VIII // Відомості Верховної Ради.- 2016.- № 9.- Ст.89
28. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10.02.2010 р. № 1861-VI із змінами. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17/sp:max100/stru#Stru> (дата звернення: 01.06.2024).
29. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text> (дата звернення: 01.05.2024).
30. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text> (дата звернення: 01.05.2024).
31. Указ Президента України «Про заходи щодо вдосконалення державного регулювання у сфері будівництва житла та стабілізації ситуації на первинному ринку житла» від 03 березня 2006 р. №185/2006. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185/2006> (дата звернення: 01.05.2024).
32. Перелік центральних органів виконавчої влади, до повноважень яких належить питання нормування у будівництві (редакція станом на 03.04.2019): затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2010 р. №197. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/197-2010-п> (дата звернення: 01.05.2024).
33. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання державного фонду регіонального розвитку» від 18.03.2015 р. №196. Редакція від 06.04.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/196-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.05.2024).
34. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання забезпечення функціонування Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва» від 23 червня 2021 р. №681. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/681-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.05.2024).
35. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів» від 04.08.2023 р. №816 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/816-2023-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.05.2024).
36. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки» від 05.08.2020 р. №695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.05.2024).
37. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року» від 21.07.2006 р. №1001. Втратила чинність на підставі Постанови КМ №385 від 06.08.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1001-2006-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.05.2024).
38. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року» від 06.08.2014 р. №385. Редакція від

17.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF#n11> (дата звернення: 01.05.2024).

39. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку суб'єктів нормування у будівництві» від 28 квітня 2021 р. №438. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/438-2021-%D0%BF#n13> (дата звернення: 01.05.2024).

40. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію» від 18 жовтня 2006 р. №1434. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1434-2006-п> (дата звернення: 01.05.2024).

41. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для створення містобудівного кадастру на державному рівні» від 7 липня 2021 р. №700. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/700-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.05.2024).

42. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку перерахування міжбюджетних трансфертів» від 15.12.2010 р. №1132. Редакція від 29.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1132-2010-%D0%BF/print1433743691353383#Text> (дата звернення: 01.05.2024).

43. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присвоєння адрес об'єктам будівництва, об'єктам нерухомого майна» від 7 липня 2021 р. № 690 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/690-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.05.2024).

44. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення архітектурних та містобудівних конкурсів» від 25 листопада 1999 р. №2137. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2137-99-п> (дата звернення: 01.05.2024).

45. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення моніторингу та оцінки ступеня безбар'єрності об'єктів фізичного оточення і послуг для осіб з інвалідністю» від 46. травня 2021 року №537. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.05.2024).

47. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації» від 1 вересня 2021 р. №926. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/926-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.05.2024).

48. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів» від 11.11.2015 р. №932. Редакція від 01.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.05.2024).

49. Зміни до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проектів у рамках Програми з відновлення України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.2024 р. №324. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324-2024-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.06.2024).

50. Наказ Міністерства розвитку громад та територій України «Про затвердження Порядку формування Концепції інтегрованого розвитку території територіальної громади» від 22.09.2022 р. №172. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1421-22#Text> (дата звернення: 01.05.2024).

51. Порядок нормативної грошової оцінки земель населених пунктів [Електронний ресурс]: Затв. Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 25 листопада 2016 р. №489. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1647-16> (дата звернення: 01.05.2024).

Додаткова література

1. Бабаєв В.М. Управління міським господарством: теоретичні та прикладні аспекти : монографія. Х. : Магістр, 2004. 204 с.

2. Башлик Д. Громади – одні з ключових бенефіціарів ринку земель. URL: <https://minagro.gov.ua/news/hromady-odni-z-kliuchovykh-benefitsiariv-rynku-zemel-denys-bashlyk> (дата звернення: 15.02.2024).

3. Бевзенко В. М. Публічне будівельне право України : Посібник. Київ : ВД «Дакор», 2022. 144 с.

4. Беркаль М. Щорічний розмір хабарів у сфері будівництва оцінили в 3 млрд.грн. 16.09.2019 р. URL: <http://surl.li/tcuuro> (дата звернення: 01.12.2023).

5. Больові точки української демократії. Розподіл повноважень між гілками влади, проблеми у трикутнику «президент-парламент-уряд». К.: Відродження, 2020.

6. Борисочева Н. Теоретичні підходи до розуміння системи органів виконавчої влади. Адміністративне право і процес. 2021. №6. С. 111-116. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/6/18.pdf> (дата звернення: 01.06.2024).

7. Войтик О. Особливості державного управління регіональним розвитком: теоретичні аспекти. Державне управління та місцеве самоврядування. 2017. Вип. 1(32). С. 21-26. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124643/mod_resource/content/1/osoblivosti_politiki_regionalnogo_rozvitku.pdf (дата звернення: 01.05.2024).

8. Ворона П.В. Механізми впливу органів місцевого самоврядування на соціально-економічний розвиток регіону. Теорія та практика державного управління. 2012. № 2. С. 7–14.

9. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп. / [Шевченко О. В., Романова В. В., Жаліло Я. А. та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. – Київ : НІСД, 2020. – 153 с.
10. Дніпров О. Концептуальні засади діяльності виконавчої влади в Україні. Вісник АПСВТ. 2020. №3-4. С. 35-40.
11. За 11 місяців минулого року громади заробили на сільгоспземлях 33,7 млрд грн. URL: <https://propozitsiya.com/ua/za-11-misyaciv-mynulogo-roku-gromady-zarobyly-na-silgospzemlyah-337-mlrd-grn> (дата звернення: 01.06.2024).
12. Затверджено фінансування 66 проєктів відновлення в регіонах. URL: <https://mtu.gov.ua/news/35327.html> (дата звернення: 21.02.2024).
13. Зверяков М. І., Кухарська Н. О., Клевцевич Н. А., Шараг О. С. Стратегування регіонального розвитку: теорія, методологія, концепція: монографія. Одеський національний економічний університет МОН України. Одеса : Атлант ВОІ СОІУ. 241 с.
14. Зеленько Г. І. та ін. Політична система України: конституційна модель та політичні практики : монографія. Київ : ІПіЕнД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023. 536 с.
15. Керецман В. Ю. Державне регулювання розвитку регіонів України: теорія і практика: монографія. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2019. 512 с.
16. Комплексна експертиза у питаннях відновлення громад: у Києві пройшло засідання наглядового комітету щодо діяльності ініціативи «Інклюзивне відновлення за лідерства громад (CLIR)». URL: <https://mtu.gov.ua/news/35206.html> (дата звернення: 01.02.2024)
17. Куспляк Г. Зарубіжний досвід застосування механізмів управління в капітальному будівництві / Г. Куспляк, І. Куспляк // Теоретичні та прикладні питання державотворення. - 2019. - Вип. 25. - С. 42-51. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tppd_2019_25_7
18. Кучаковська Н. Правове регулювання договору підряду на капітальне будівництво: окремі аспекти // Підприємництво, господарство і право. 2017. № 5. С.58-62 Режим доступу: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/5/14.pdf>
19. Механізми реалізації регіональної політики: оцінка ефективності та напрями удосконалення: монографія. Наук. ред. С.Л. Шульц; ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». Львів, 2018. 205 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»). URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/122362/mod_resource/content/2/mechanismus_regionalnopolitika.pdf (дата звернення: 01.05.2024).
20. Міжнародна організація ООН-Хабітат долучиться до планування відновлення українських громад. URL: <https://mtu.gov.ua/news/35636.html> (дата звернення: 01.05.2024).
21. Нюхін О. Глава громадської ради ДФС Києва вимагала 2 мільйона гривень хабара. 07.09.2018 р. URL: <http://surl.li/uklwjj> (дата звернення: 01.12.2023).

22. Пирогова Д. Львів: як взаємодіють органи міської влади та громадянське суспільство. URL: <https://mistosite.org.ua/articles/lviv-iak-vzaiemodiiut-orhany-miskoi-vlady-i-hromadianske-suspilstvo> (дата звернення: 01.05.2024).
23. Резворович К. Р. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері будівництва / К. Р. Резворович // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – Вип. 5-2. – Т. 3. – С. 78–82.
24. Серьогін С.М., Шаров Ю.П., Бородін Є.І., Гончарук Н.Т. та ін. Управління стратегічним розвитком об'єднаних територіальних громад: інноваційні підходи та інструменти : монографія. За заг. та наук. ред. С.М. Серьогіна, Ю.П. Шарова. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2016. 276 с.
25. Скопненко Ю. Столичне місто як об'єкт управління: порівняльно-правовий аспект. Віче. 2014. №20. URL: <http://veche.kiev.ua/journal/4406/> (дата звернення: 01.05.2024).
26. Стартувало публічне обговорення Концепції оновлення архітектури планувальних документів. 19.01.2024. URL: <https://mtu.gov.ua/news/35164.html> (дата звернення: 01.05.2024).
27. Стратегічне планування розвитку територіальних громад — шлях України до Європейського Союзу. URL: <http://surl.li/edkho> (дата звернення: 01.05.2024).
28. Територіальний розвиток і регіональна політика в Україні: Виклики та пріоритети України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України. Наук. редактор В. С. Кравців. Львів, 2018. 157 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»). URL: <http://surl.li/ebslz> (дата звернення: 01.05.2024).
29. Цифрові інструменти відновлення: як Геоінформаційна система сприятиме регіональному розвитку. 28.07.2023. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/tsyfrovi-instrumenty-vidnovlennia-iak-heoinformatsiina-syste-ma-spriyatyme-rehionalnomu-rozvytku> (дата звернення: 01.05.2024).
30. Ще один антикорупційний інструмент у сфері будівництва: Оновлено можливості розміщення інформації про кошторисну документацію: повідомлення Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України, Міністерства цифрової трансформації України від 21.08.2023 р. URL: <http://surl.li/zgbhrc> (дата звернення: 01.12.2023).

Інформаційні ресурси (10 шт) інет та закони

1. Бібліотека Київського національного університету будівництва і архітектури. URL: <http://library.knuba.edu.ua/> (дата звернення: 01.06.2024).
  2. Президент України. URL: president.gov.ua (дата звернення: 01.06.2024).
- Веб-портал органів виконавчої влади України. URL: kmu.gov.ua (дата звернення: 01.06.2024).

3. Верховна Рада України. URL: rada.gov.ua (дата звернення: 01.06.2024).
4. Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. URL: <http://komsamovr.rada.gov.ua/> (дата звернення: 01.06.2024).
5. Національне агентство з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/> (дата звернення: 01.06.2024).
6. Спеціалізована антикорупційна прокуратура. URL: <https://www.facebook.com/sap.gov.ua/> (дата звернення: 01.08.2024).
7. Державний фонд регіонального розвитку. URL: <https://dfr.minregion.gov.ua/>.
8. Державна інспекція архітектури та містобудування. URL: <https://diam.gov.ua/>.
9. Асоціація міст України. URL: <https://auc.org.ua/>.
10. Державні Будівельні Норми України URL: <https://dbn.co.ua/>